

Mikkelin kaupunki

BioSairila Oy:n taloudellinen ja toiminnallinen tilanne

Sisäisen tarkastuksen raportti

KPMG Oy Ab

2.12.2024

LUOTTAMUKSELLINEN

Sisällys

1. Tarkastuksen tausta, tavoitteet ja kohdentaminen	3
2. Tarkastuksen toteutus	6
3. Keskeiset havaintoalueet ja johtopäätökset	8
4. Keskeiset toimijat ja aikajana	13
5. Kuvaus BioSairila Oy:n keskeisistä tapahtumista	17

Liitteet

Liite I: Tarkastuksen yhteydessä haastatellut henkilöt

Tarkastuksen tausta ja toteutus

1. Tarkastuksen tausta, tavoitteet ja kohdentaminen (1/2)

Tarkastuksen tausta

- Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa Mikkelin kaupungille ja parantaa sen toimintaa.
- Sisäinen tarkastus arvioi organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien sekä riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta ja pyrkii siten edistämään organisaation tavoitteiden saavuttamista sekä hyvän hallintotavan toteutumista.
- Mikkelin kaupungilla on puitesopimus sisäisen tarkastuksen palveluista KPMG Oy Ab:n kanssa.
- Mikkelin kaupunki on päättänyt BioSairila Oy:n taloudellisen ja toiminnallisen tilanteen sisäisen tarkastuksen toteuttamisesta valtuustoaloitteen pohjalta.

Tarkastuksen tavoitteena oli:

- arvioida BioSairila Oy:n taloudellista ja toiminnallista tilannetta, niihin liittyviä päätöksentekomenettelyitä sekä toimintaan läheisesti liittyneiden eri toimijoiden roolien ja vastuiden asianmukaisuutta suhteessa Mikkelin kaupungin sisäisiin ohjeisiin sekä sisäisen valvonnan periaatteisiin.

1. Tarkastuksen tausta, tavoitteet ja kohdentaminen (2/2)

Tarkastuksen kohdentaminen

Tarkastuksessa arvioitiin BioSairila Oy:n taloudellista ja toiminnallista tilannetta seuraavista näkökulmista:

- Yhtiön osakkaat ja rahoitusrakenne
- Etelä-Savon Energia Oy:n ja Metsäsairila Oy:n liiketoimintasiirto, ml. kauppahinnan määräytyminen sekä sulautuminen
- Biohauki Oy:n vaikutus BioSairila Oy:n taloudelliseen tilanteeseen
- Päätöksenteko liiketoimintasiirrossa ja BioSairila Oy:n investoinnissa, sisältäen:
 - Prosessi
 - Roolit ja vastuut
 - Valmistelu ja dokumentointi
 - Arviointi- ja esittelymenettelyt
 - Sisäinen ja ulkoinen viestintä
 - Päätökseen liittyvä riskienhallinta

Tarkastuksen rajaukset

- Tarkastuksessa ei arvioitu toteutettujen liiketoimintasiirtojen juridista toteutusta ja oikeellisuutta.
- BioSairilan investoinnissa keskityttiin ensisijaisesti biokaasulaitosinvestointiin.

2. Tarkastuksen toteutus (1/2)

Tarkastuksen toteutus

- Tarkastuksen kenttätyö koostui aloituspalaverista (20.6.2024), tunnistettujen avainhenkilöiden haastatteluista, olemassa olevan dokumentaation läpikäynnistä sekä aineiston ja/tai kontrollien testauksesta.
 - Dokumentaation läpikäynti mahdollisti tarkasteltavan asian tapahtumien jäljitysketjun todentamisen sekä tarjosi mahdollisuuden aineiston tai kontrollien testaukseen osana tarkastusta.
 - Haastatteluiden tavoitteena oli arvioida BioSairila Oy:n taloudellista ja toiminnallista tilannetta, niihin liittyviä päätöksentekomenettelyitä sekä toimintaan läheisesti liittyneiden eri toimijoiden roolien ja vastuiden asianmukaisuutta suhteessa Mikkelin kaupungin sisäisiin ohjeisiin sekä sisäisen valvonnan periaatteisiin.
- Kenttätyön pohjalta laadittiin raportti, jossa esitetään tarkastuksen aikana tehdyt keskeiset havainnot ja niihin liittyvät suositukset.
- Tarkastus toteutettiin noudattaen KPMG:n sisäisen tarkastuksen metodologiaa sekä sisäisen tarkastuksen kansainvälisiä ammattistandardeja (The IIA: Standards for the professional practice of internal auditing; Ethical guidelines)

2. Tarkastuksen toteutus (2/2)

Aikataulu ja raportointi

- Tarkastuksen kenttätyö käynnistettiin aloituspalaverilla (20.6.2024). Tarkastuksen alussa tunnistettiin tarkastuksen avainhenkilöt sekä sovittiin KPMG:lle toimitettavasta materiaalista.
- Kenttätyö saatiin päätökseen syyskuussa 2024 ja KPMG laati sen pohjalta raporttiluonnoksen.
- Raporttiluonnoksen keskeiset johtopäätökset käytiin yhdessä läpi Mikkelin kaupungin kanssa (20.9.2024 ja 29.10.2024).
- KPMG esitteli tarkastusraportin kaupunginhallitukselle 2.12.2024.

**Keskeiset
havaintoalueet ja
johtopäätökset**

3. Keskeiset havaintoalueet ja johtopäätökset (1/4)

Päätösprosessin dokumentointi ja eteneminen

- Kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle vuonna 2015 esitetyissä materiaaleissa BioSairila Oy:n perustamisesta ei ole dokumentoitu, miten juuri BioGTS Oy oli valittu yhtiökumppaniksi.
- Kaupunginhallituksen ja –valtuuston pöytäkirjoissa koskien BioSairila Oy:n perustamista on vuonna 2015 on mainittu, että Metsäsairila Oy, Etelä-Savon Energia Oy ja BioGTS Oy ovat tehneet aiesopimuksen perustaa BioSairila Oy. Tätä aiesopimusta ei pyynnöistä huolimatta toimitettu sisäiselle tarkastukselle, ilmeisesti arkistointipuitteista johtuen.
- BioSairila Oy:n perustamisasiakirjoja ei hyväksytty kaupunginhallituksessa, vaikka niin oli päätetty kaupunginvaltuustossa.
- BioSairila Oy:n hallituksen pöytäkirjoissa tai niiden oheismateriaaleissa ei tunnistettu selkeää dokumentaatiota siitä, miksi BioSairilan biokaasulaitosinvestoinnissa juuri BioGTS Oy valittiin toimittajaksi. Pöytäkirjoissa on todettu, että BioGTS Oy:n tarjous oli ainoa sitova tarjous, mutta sitä ei määritetty pöytäkirjassa valintaperusteeksi.
- Sisäinen tarkastus on antanut päätösten dokumentointiin liittyviä suosituksia vuonna 2023, joten ao. suositukset eivät ole olleet tiedossa Mikkelin kaupungilla tässä raportissa tarkasteltavien tapahtumien aikana. Mikkelin kaupungin johto on antanut 2023 annettuihin suosituksiin toimenpidesuunnitelmat, joiden pohjalta toiminnan kehitys on käynnistetty. Suosituksia on annettu seuraavasti:
 - *Suosittelaa, että Mikkelin kaupunki dokumentoi systemaattisesti merkittäviin hankkeisiin liittyvien kokousten keskustelua sekä mahdollisia taustaineistoja, tehtyjä päätöslinjauksia ja niiden perusteluita myös sellaisista kokouksista, jotka eivät ole virallisia kaupungin toimielinten kokouksia. Riittävä dokumentointi tulee varmistaa hankkeen operatiivisen johdon toimesta. (Jätevedenpuhdistuslaitoksen urakkasopimuksen purku, erillistarkastus, KPMG sisäisen tarkastuksen raportti, 4.9.2023)*

Mikkelin kaupungin ja sen tytäryhtiöiden johdon tulee varmistaa, että merkittävät kokoukset ja päätökset perusteluineen dokumentoidaan selkeästi ja asiakirjat (esim. päätökset ja sopimukset) on arkistoitu kaupunginarkistoon tai muuhun tytäryhteisön päättämään arkistoon asianmukaisesti. Lisäksi hyväksymisprosessien tulee edetä ohjeiden ja päätösten mukaisesti.

3. Keskeiset havaintoalueet ja johtopäätökset (2/4)

Ennakkokantojen pyytäminen

- Mikkelin kaupungin konserniohjeessa on vuodesta 2016 asti määritetty, että tytäryhteisöjen tulee tuoda riittävän ajoissa kaupungin tietoon ne asiat, joihin edellytetään ennakkokantaa. Kaupungilla tulee olla tilaisuus ottaa käsiteltäviin asioihin kantaa kokouksessaan. Tällaisia asioita ovat konserniohjeen mukaan mm. merkittävä tai poikkeuksellinen investointi, liiketoiminnan myyminen / muu olennainen liiketoiminnan uudelleenjärjestely, merkittävä lainan otto/anto sekä toimitusjohtajan valinta ja palkkaus. Konserniohjeen mukaan kaupunginhallituksen jaosto käsittelee ja päättää ennakkolupa-asiat konserniohjausryhmän valmistelun pohjalta, mutta ennakkokannan pyytämistä käsittelevässä kohdassa ei mainita, mikä/mitkä kaupungin toimielimet kyseisen pyynnön käsittelevät tai kuinka kauan ennakkokannan saaminen voi kestää.
- Konserniohje ei määritä, koskeeko ohje tytäryhtiöiden tytäryhtiöitä. Kaupunginhallituksen ja –valtuuston käsittelemässä ja hyväksymässä pöytäkirjatekstissä yhtiön perustamisen yhteydessä esitetään, että BioSairila Oy kuuluu konserniohjauksen ja kaupunginvaltuuston konserniohjauksesta annetun ohjeen piiriin. Tarkastuksessa jäi kiistanalaiseksi, onko pöytäkirjatekstin lausunto sitova ja koskeeko se siten BioSairila Oy:tä vai ei.
- BioSairilan biokaasulaitoksen investointia käsiteltiin kaupunginhallituksessa ja –valtuustossa vuonna 2015, kun BioSairila Oy:n perustamisesta päätettiin. Tällöin investoinnin arvioitu kustannus oli 5 miljoonaa euroa. Investointi kilpailutettiin myöhemmin vuonna 2017, ja investoinnin kustannukseksi määritettiin 9,43 miljoonaa euroa. Kustannusarvio oli siis noussut lähes kaksinkertaiseksi. Tarkastusaineiston perusteella investointiin ei vuonna 2017 pyydetty kaupungin ennakkokantaa tai muuten käsitelty kaupunginhallituksessa tai –valtuustossa.

Jatkuu seuraavalla sivulla

3. Keskeiset havaintoalueet ja johtopäätökset (3/4)

Ennakkokantojen pyytäminen (jatkoa edelliseltä sivulta)

- Metsäsairila Oy ja Etelä-Savon Energia Oy myönsivät BioSairila Oy:lle vuosina 2017-2020 yhteensä yli 3 milj. euroa lainaa. Lisäksi yhtiöt osallistuivat kyseisinä vuosina BioSairila Oy:n pääoman korotuksiin yhteensä n. 6 milj. euron edestä. Tarkastuksessa ei tunnistettu, että lainan myöntämisestä tai pääoman korotuksista olisi pyydetty ennakkokantaa kaupungin konserniohjeen mukaisesti.
- Biohauki Oy sulautui ESE Oy:öön vuonna 2022. Sulautumissuunnitelma oli kaupungin (esim. konserni- ja elinvoimajaosto, kaupunginhallitus, kaupunginvaltuusto) tiedossa laajasti käsiteltyjen konsernirakenteen tiivistämistyöhön liittyvien aiheiden myötä, mutta aiheeseen ei haettu kaupungilta virallista ennakkokantaa, vaan sulautuminen toteutettiin ilman kaupungin hyväksyntää. Tämä tunnistettiin myös kaupunginhallituksessa.
- Sisäinen tarkastus on antanut ennakkokantoihin liittyviä suosituksia vuonna 2023, joten ao. suositukset eivät ole olleet tiedossa Mikkelin kaupungilla tässä raportissa tarkasteltavien tapahtumien aikana. Mikkelin kaupungin johto on antanut 2023 annettuihin suosituksiin toimenpidesuunnitelmat, joiden pohjalta toiminnan kehitys on käynnistetty. Suosituksia on annettu seuraavasti:
 - *Suosittelaa, että Mikkelin kaupunki määrittelee, mitkä investoinnit ja muut taloudellisesti/toiminnallisesti Mikkelin kaupungin kannalta kauaskantoiset asiat ovat merkitykseltään sellaisia, että niihin liittyvä päätöksenteko on käsiteltävä myös kaupunginhallituksessa ennen päätösten mukaisia konkreettisten toimenpiteiden toteuttamista. (Jätevedenpuhdistuslaitoksen urakkasopimuksen purku, erillistarkastus, KPMG sisäisen tarkastuksen raportti, 4.9.2023)*

Mikkelin kaupungin tytäryhtiöiden johdon tulee varmistaa, että konserniohjeen vaatimissa asioissa tytäryhtiöt pyytävät ennakkokannan. Konserniohjeeseen on tärkeää tarkentaa, koskeeko konserniohje kaupungin omistamien tytäryhtiöiden tytäryhtiöitä ja että päätöksen ennakkokannasta tekee konserni- ja elinvoimajaosto, jolloin asian pitää ehtiä konserni- ja elinvoimajaoston kokoukseen.

3. Keskeiset havaintoalueet ja johtopäätökset (4/4)

BioSairila Oy:n investoinnin eteneminen

- BioSairila Oy:n perustamisen yhteydessä käsitellyissä kaupunginhallituksen (23.11.2015) ja –valtuuston (7.12.2015) käsittelemissä pöytäkirjoissa arvioidaan, että biokaasulaitoksen investointi on noin 5 milj. euroa.
- BioSairila Oy kilpailutti biokaasulaitoshankkeen maaliskuussa 2017 (tarjouspyyntö 20.3.2017). Kilpailutuksen voitti BioGTS Oy.
- BioSairila Oy:n hallitus päätti 14.8.2017 hankkia biokaasulaitoksen ja nesteytyslaitoksen joiden yhteissumma oli 9,43 milj. euroa.
- BioGTS Oy hakeutui konkurssiin 8.10.2018. BioSairilan hallituksen kokouksessa arvioitiin, että konkurssin kokonaisvaikutus tulee olemaan noin 3-4 milj. euroa ja lisärahoitustarve olisi siten 4 milj. euroa.
- BioSairila Oy:n hallituksen kokouksessa marraskuussa 2018 arvioitiin, että budjetti ylittyisi noin 5 milj. euroa ja biokaasulaitoksen lopulliset kustannukset olisivat noin 14 milj. euroa. Kustannusten ylitys johtui mm. siitä, ettei laitteiden toimivuus vastannut asetettuja tavoitteita. Tästä johtuen hankkeessa osa biokaasulaitoksen jo toteutetuista osioista jouduttiin rakentamaan uudelleen.
- BioSairila Oy sai vuonna 2018 energiakärkihanketukea 2,7 milj. euroa.
- Vuosina 2019-2020 BioSairila Oy:n omistajat (Metsäsairila Oy ja Etelä-Savon Energia Oy) rahoittivat BioSairila Oy:n toimintaa mm. osallistumalla BioSairila Oy:n osakeantiin sekä tarjoamalla lainaa BioSairila Oy:lle.
- BioSairila Oy:n hallituksen kokouksessa elokuussa 2021 todettiin, että investoinnin kokonaiskustannukset olivat 19,88 milj. euroa, joista avustusten ja rakennusaikaisen vakuuden huomioiden investoinnin lopullinen arvo oli 15,65 milj. euroa.

BioSairila Oy:n investointien kustannukset nousivat merkittävästi perustamisen yhteydessä esitetystä arviosta. Merkittävimmät syyt investointihankkeen kustannusten kasvulle olivat perustamisen yhteydessä esitetty liian alhainen hinta-arvio ja BioGTS Oy:n konkurssin aiheuttamat lisäkustannukset.

Keskeiset toimijat ja aikajananat

4.1 Keskeiset toimijat tarkastuksen osalta

BioSairila Oy

BioSairila Oy on vuonna 2015 perustettu markkinaehtoinen kiertotalousalan yritys, jonka ydinliiketoimintaan kuuluvat biokaasun tuotanto ja jakelu sekä yritysätteiden vastaanottopalvelut. BioSairila Oy omistaa kaksi biojalostamoaa, toisen Metsäsairilan lajittelu- ja kierrätyskeskuksen alueella ja toisen Haukivuorella, sekä kompostointilaitoksen (vuonna 2024). BioSairila Oy:n omistivat tarkastushetkellä (syyskuu 2024) Metsäsairila Oy (60,71 %) ja Etelä Savon Energia Oy (39,29 %).

Biohauki Oy

Biohauki Oy oli kaasun tuotannon toimialalla toimiva yhtiö, joka toteutti biojalostamoyhtiön Mikkelin Haukivuorelle. Biohauen perustivat Biohauen perustamissopimuksen mukaan 14 maatalouden toimijaa (45,7 %) ja Etelä-Savon Energia Oy (54,3 %). Etelä-Savon Energia Oy lunasti maatalouden toimijoiden omistusosuudet vuonna 2021 ja Biohauki sulautui Etelä-Savon Energia Oy:hyn vuonna 2022. Tämän jälkeen Haukivuoren biojalostamo (ent. Biohauki Oy) siirtyi liiketoimintasiirrolla Etelä-Savon Energia Oy:ltä BioSairila Oy:lle vuonna 2023.

Metsäsairila Oy

Metsäsairila Oy on Mikkelin kaupungin 100 % omistama jätehuolto-yhtiö. Metsäsairila Oy selvitti biokaasun tuotantoon liittyviä asioita jo vuonna 2010. Myöhemmin, vuonna 2015, Metsäsairila oli perustamassa BioSairila Oy:tä ja oli alussa enemmistöosakas 50 % omistajuudella, ja tarkastushetkellä Metsäsairilan omistusosuus oli n. 60 %. BioSairila Oy:llä on biokaasujalostamo Metsäsairilan alueella.

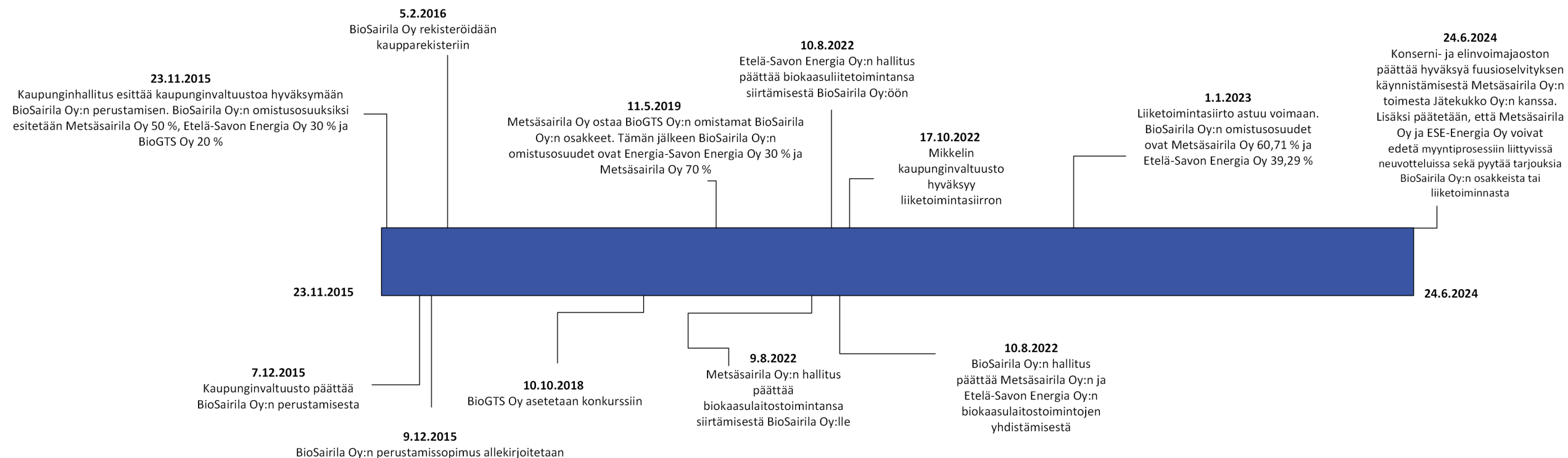
Etelä-Savon Energia Oy

Etelä-Savon Energia Oy ("ESE Oy") on Mikkeliissä sijaitseva energiayhtiö. Vuoteen 2023 asti ESE Oy oli Mikkelin kaupungin 100 % omistama tytäryhtiö, mutta vuoden 2023 lopussa Mikkelin kaupunki päätti myydä 49 % yhtiöstä. ESE Oy omisti BioSairila Oy:stä 30 % BioSairilan perustamishetkellä, ja tarkastushetkellä omistusosuus oli n. 40 %. Lisäksi ESE Oy omisti Biohauki Oy:stä n. 54 % Biohauen perustamishetkellä, mutta lunasti myöhemmin vähemmistöomistukset sekä sulautti Biohauen ESEen. Myöhemmin Biohauki siirtyi liiketoimintasiirrolla BioSairilalle.

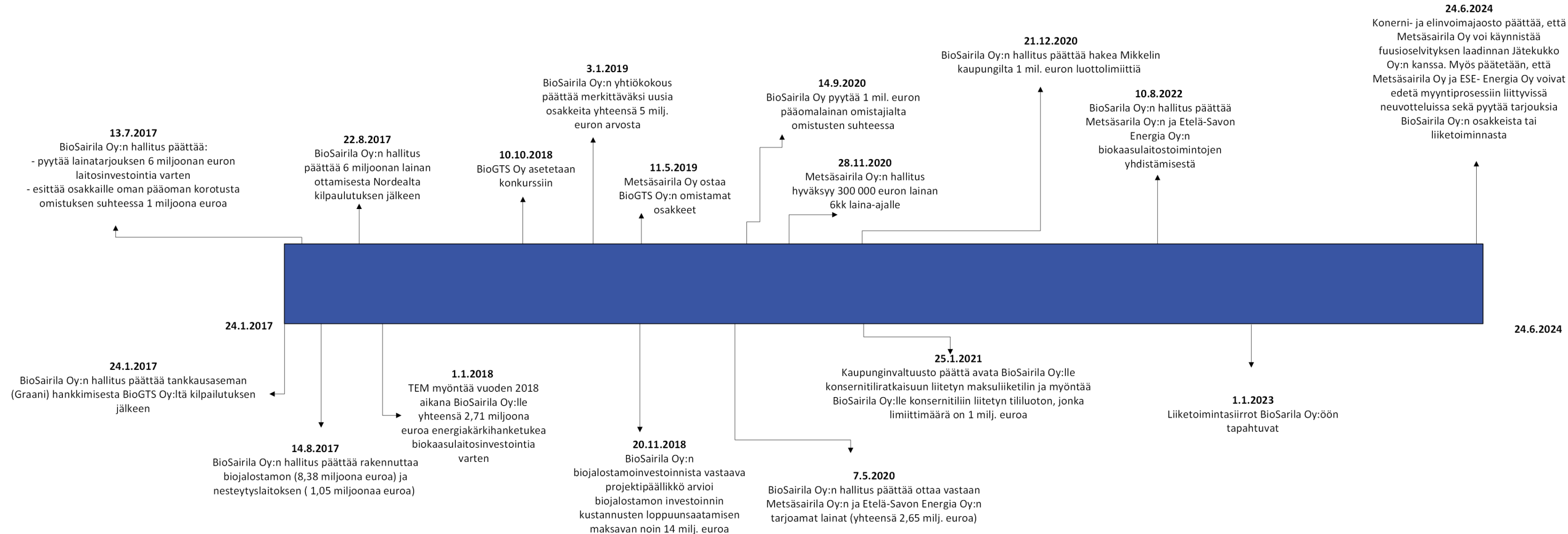
BioGTS Oy

BioGTS Oy oli vuonna 2011 perustettu yhtiö, jonka toimiala oli mm. bioenergialaitosten ja niihin liittyvien laitteiden suunnittelu, valmistus ja operointi. BioGTS omisti 20 % BioSairila Oy:stä perustettaessa, ja toimi laitostoimittajana BioSairila Oy:n biokaasulaitos- ja tankkausasemainvestoinnissa sekä Biohauki Oy:n biojalostamoinvestoinnissa. Yhtiö haettiin konkurssiin lokakuussa 2018, jolloin BioSairilan biokaasulaitoksen rakentaminen oli vielä kesken.

4.2 Aikajana päätapahtumista: BioSairilan perustaminen ja omistusosuudet

4.3 Aikajana päätapahtumista: BioSairila Oy:n rahoitusrakenne ja investoinnin vaikutukset

Kuvaus BioSairila Oy:n keskeisistä tapahtumista

5.1 Taustaa biokaasulaitoksille

Havainto	Johtopäätös
<p>Jyrki Kataisen hallitusohjelmassa (Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelma, 22.6.2011) todetaan, että liikennepolitiikan osalta edistetään biokaasun liikennekäyttöä sekä kiinnitetään huomiota ajoneuvoteknologian ja biopolttoaineiden kehittämiseen. Lisäksi energiapolitiikan osalta todettiin, että tuetaan kotimaisia metsäraaka-aineen hyödyntämiseen perustuvia biojalostamohankkeita.</p> <p>Juha Sipilän hallitusohjelman (Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelma, 29.5.2015) energiatalouden pohjana on uusiutuvien liikennepolttoaineiden tuotanto kotimaassa. Hallitusohjelman mukaan hallituskauden kärkihankkeisiin sisältyi hiilettömään, puhtaaseen ja uusiutuvaan energiaan kustannustehokkaasti. Ohjelman mukaan suurimmat mahdolliset saavutettaisiin nestemäisten biopolttoaineiden ja biokaasun tuotannon ja teknologian kasvattamisessa.</p> <p>Biokaasuliiketoiminta esitettiin myös kiinnostavana liiketoimintana ja Suomessa biopohjaisten kaasujen yhteenlaskettu liiketoimintapotentiaali arvioitiin olevan useita satoja miljoonia euroja vuosittain (Biokaasusta kasvua, Sitran selvityksiä, 2016). Biokaasulaitosinvestointeja tehtiin samoihin aikoihin BioSairilan laitosinvestoinnin kanssa esim. Jyväskylään ja Paraisille (Keski-Suomi tähyää biokaasun ykköismaakunnaksi - uusia autojen tankkauspisteitäkin tulee lisää, Yle.fi, 14.5.2016; Haminan Energia ryhtyy biokaasun tuottajaksi, Yle.fi 19.11.2014).</p> <p>Lisäksi biokaasulaitoksen ja yhtiön perustaminen on Mikkelin kaupunginvaltuuston hyväksymien Elinkeinojen hyvinvointiohjelman (Ympäristöturvallisuuden edistäminen) ja Ympäristön hyvinvointiohjelman (Ekologisuuden ja ekotehokkuuden lisääminen) edistäviä toimenpiteitä. (Mikkelin kaupunginhallituksen pöytäkirja 23.11.2015)</p> <p>Tarkastuksen aikana käytyjen keskustelujen perusteella todettiin laajasti, että yksi kannustin BioSairilan perustamiselle sekä biokaasulaitosinvestoinnille oli valtakunnallinen kannustus biopolttoainetuotannon kehittämiseen.</p>	<p>Biokaasulaitoksen ja siihen liittyvän yhtiön perustaminen juonsi juurensa kaupungin laajemmista hyvinvointiohjelmista sekä valtakunnallisesta linjasta biopolttoaineiden suhteen.</p>

5.2 BioSairila Oy:n perustaminen

Havainto

Biokaasulaitoksesta alettiin käydä yhteistyöneuvotteluja Etelä-Savon Energia ("ESE") Oy:n ja Metsäsairila Oy:n välillä (Metsäsairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 1/2015, 21.1.2015). Kokouksessa esiteltiin kustannustarkastelu- ja rahoituslaskelmia eri vaihtoehdoilla. Metsäsairila Oy:n alkuperäisenä tarkoituksena oli, että laitoshanke tehtäisiin yhteistyössä muiden kaupunkikonsernin yhtiöiden kanssa Metsäsairilan alueella yhtiön hallinnoimana. Kokouspöytäkirjassa tuodaan myös ilmi, että Metsäsairila oli neuvotellut osakkuudesta myös ulkopuolisen yrityksen kanssa, mutta yhtiötä ei nimetty kokouspöytäkirjassa.

Metsäsairilan hallituksen kokouksen 5.5.2015 pöytäkirjassa kerrotaan, että biokaasulaitoksen perustamisesta oli neuvoteltu pitkin kevättä ja kaupunkikonserniohjauksen edustaja oli osallistunut neuvotteluihin (Metsäsairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 5/2015, 5.5.2015). Kyseisessä kokouksessa esiteltiin neuvottelujen tuloksena sovitut omistusosuudet, jotka päättyivät myöhemmin perustamisvaiheessa toteutumaan (Metsäsairila Oy 50 %, Etelä-Savon Energia Oy 30 % ja BioGTS Oy 20%).

Kaupunginhallitus käsitteli BioSairila Oy -nimisen yhtiön perustamista 24.8.2015 (Mikkelin kaupunginhallituksen pöytäkirja 24.8.2015). Kokouksessa kerrottiin, että Metsäsairila Oy, Etelä-Savon Energia Oy ja BioGTS Oy ovat tehneet aiesopimuksen perustaa BioSairila Oy -nimisen yhtiön Mikkelin biokaasulaitosta varten. BioSairila Oy:n omistuspohjasta haluttiin osaamista ja yritystoimintaa tukeva, jolloin jätteenkäsittelyn, energia-alan ja kotimaisen biokaasulaitosvalmistuksen osaaminen otettiin omistuspohjaan mukaan. BioSairila Oy:n omistusosuudet tulisivat olemaan Metsäsairila Oy 50 %, Etelä-Savon Energia Oy 30 % ja BioGTS Oy 20 %. Pöytäkirjatekstissä arvioidaan, että biokaasulaitoksen investointi olisi noin 5 milj. euroa. Käydyn keskustelun aikana pyydettiin lisäselvityksiä mm. aluetaloudellisista vaikutuksista, materiaalivirroista, jätevesilaitoksen lietteen käsittelystä, jne. Lisäksi kaupunginhallitus edellytti Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy:n lausuntoa BioSairila Oy:n perustamisesta. Näillä perusteilla asia palautettiin vielä valmisteluun.

BioSairilan perustamisesta käsiteltiin uudestaan kaupunginhallituksessa 23.11.2015 (Mikkelin kaupunginhallituksen pöytäkirja 23.11.2015). Kokouksessa esiteltiin Miksei Oy:n lausunto, minkä lisäksi ProAgria oli antanut selvityksen aiheesta. Kaupunginhallitus totesi saamansa lisäselvityksen asiassa ja päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy konsernilaajenuksena BioSairila Oy -nimisen yhtiön perustamisen. Lisäksi kaupunginhallitus esitti kokouksessa kaupunginvaltuustolle, että se oikeuttaa kaupunginhallituksen hyväksymään osakeyhtiön perustamisasiakirjat.

Kaupunginhallituksessa ja –valtuustossa käsitellyn pöytäkirjatekstin mukaan kaupunki omistaa kokonaisuudessaan kaksi perustettavan yhtiön omistajatahoa (Metsäsairila Oy:n ja ESE Oy:n). Siten kaupungilla olisi näiden yhtiöiden kautta perustettavan yhtiön päätöksenteossa päätösvalta, ja perustettava yhtiö kuuluisi konserniohjauksen ja kaupunginvaltuuston konserniohjauksesta annetun ohjeen piiriin. Mikkelin kaupungin konserniohjeessa (kaupunginvaltuustossa hyväksytyt konserniohjeet 2016-2021) ei oteta kantaa siihen, koskeeko konserniohje kaupungin omistamien tytäryhtiöiden tytäryhtiöitä.

Mikkelin kaupunginvaltuusto hyväksyi esityksen perustaa BioSairila Oy –niminen yhtiö kokouksessaan sekä valtuutti kaupunginhallituksen hyväksymään osakeyhtiön perustamisasiakirjat 7.12.2015 (Mikkelin kaupunginvaltuuston pöytäkirja 7.12.2015). BioSairila Oy:n perustamissopimus allekirjoitettiin kaksi päivää kaupunginvaltuuston kokouksen jälkeen 9.12.2015. Tarkastuksessa ei tunnistettu, että osakeyhtiön perustamisasiakirjoja olisi myöhemmin käsitelty tai hyväksytty kaupunginhallituksessa. Yritys vietiin kaupparekisteriin 5.2.2016.

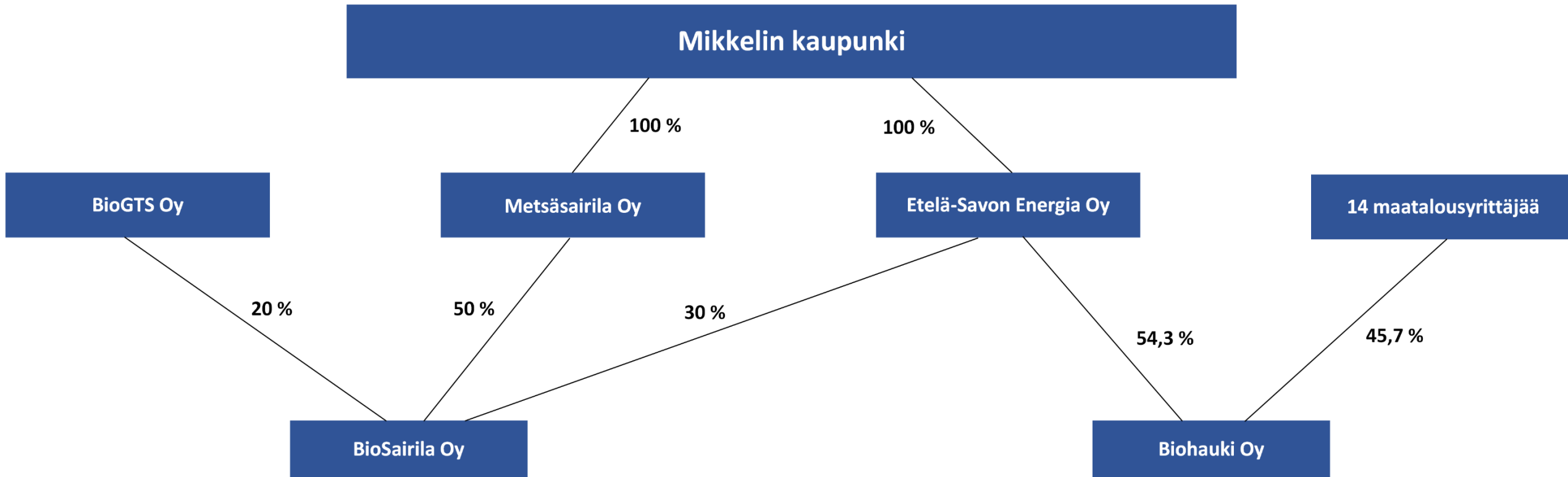
Johtopäätös

Kaupungille esitettyjen materiaalien perusteella ei ole selkeää, miten Metsäsairila Oy ja ESE Oy päätyivät perustamaan yhtiön juuri BioGTS:n kanssa. Esitetyissä materiaaleissa mainitaan aiesopimusta yhtiön perustamisesta, joka sovittiin Metsäsairilan, ESE:n ja BioGTS:n välillä, mutta aiesopimusta ei saatu tarkastusmateriaaleihin.

BioSairila Oy:n perustamisasiakirjoja ei myöhemmin hyväksytty hallituksessa siten kuin kaupunginhallitus oli esittänyt ja kaupunginvaltuusto oli esityksen pohjalta hyväksynyt. BioSairila Oy:n perustamissopimus allekirjoitettiin kaksi päivää kaupunginvaltuuston kokouksen jälkeen, minkä takia kaupunginhallituksella ei ollut tosiasiallisia mahdollisuuksia hyväksyä perustamisasiakirjoja ennen niiden allekirjoittamista.

Kaupungin konserniohjeessa ei oteta kantaa siihen, koskeeko konserniohje kaupungin omistamien tytäryhtiöiden tytäryhtiöitä. Kaupunginhallituksessa ja –valtuustossa käsitellyn pöytäkirjatekstin mukaan BioSairila Oy kuuluu konserniohjauksen piiriin.

5.3 Keskeisten toimijoiden omistusosuudet 2016-2018

5.4 BioSairila Oy:n investointi- ja lainapäätökset (1/2)

Havainto	Johtopäätös
<p>Biokaasulaitosinvestoinnin päätöksenteko</p> <p>BioSairilan hallitus käsitteli kokouksessaan 14.1.2016 biokaasulaitoksen toteuttamisen toimintasuunnitelmaa ja aikataulua. Lisäksi kokouksessa päätettiin perustaa käytännön toteutusta varten hallituksen alainen toimiva projektiryhmä, johon kuuluivat edustajat omistajien (Metsäsairila, Etelä-Savon Energia ja BioGTS) organisaatioista. Projektiryhmän toiminta päätettiin käynnistää välittömästi biokaasulaitoksen suunnittelulla ja avustushakemusten laatimisella avustaville tahoille. Kokouksessa myös todettiin, että laitostoimituksen kilpailutukseen liittyen selvitetään, mitä hankintalakia tulee noudattaa. Lisäksi BioGTS antoi kokouksessa budjettitarjouksen, sisältäen mm. kuvauksen laitoksesta sekä alustavia havainnekuvia laitoksesta.</p> <p>BioSairilan hallituksen kokouksessa 24.1.2017 käsiteltiin julkisten hankintojen asiantuntijayrityksen PTCServices Oy:n hankintaselvitys (BioSairila Oy:n hankintayksikkö- ja sidosyksikköasema, 12.12.2016), jonka mukaan laitosta ei tarvitse kilpailuttaa julkisena hankintana ja BioSairila voi halutessaan tehdä laitosten investoinnin suoraan BioGTS Oy:ltä, koska investoinnissa on alle 50 % julkista rahoitusta ja koska BioSairila toimii yksityisillä markkinoilla.</p> <p>BioSairilan hallituksen kokouksen 25.4.2017 pöytäkirjassa todetaan, että BioSairila pyysi tarjouksia (tarjouspyyntö 20.3.2017) PTCServices Oy:n päätöksestä huolimatta tiedossa olevilta laitostoimittajilta. Pöytäkirjaan on merkitty, että BioGTS:n toimitusjohtaja poistui esteellisenä kokousta aiheen käsittelyn ajaksi. Tarjouksen antoivat 3 eri toimittajaa, joista vain BioGTS Oy:n tarjous oli sitova. Pöytäkirjassa ei suoraan todeta, että tämän perusteella BioGTS olisi voittanut tarjouskilpailun tai tullut valituksi laitostoimittajaksi. Myöhemmistä pöytäkirjoista (esim. 8/2017 7.8.2017) on pääteltävissä, että BioGTS voitti tarjouskilpailun.</p> <p>BioSairila antoi toimeksiannon Fenno-asianajotoimistolle lausunnon laatimisesta BioGTS Oy:n taloudellisesta tilanteesta. Toimeksiannon perusteena oli BioSairilan hallituksen pöytäkirjan 8/2017 (7.8.2017) mukaan, että BioGTS Oy on voittanut tarjouskilpailun. Lausunnon tarkoituksena oli esittää BioSairilan hallitukselle sellaisia näkökulmia, joiden perusteella hallitus voi osaltaan arvioida BioGTS Oy:n kykyä suoriutua hankkeesta. Lausunto totesi, että yhtiö toimi kannattavasti, mutta ongelmana oli BioGTS Oy:n kassavirran riittävyys pitkäaikaisissa projekteissa. Lausunnossa arvioitiin, että yhtiöllä on tarvetta rahoittaa vieraalla pääomalla projektien läpimienokautta (Lausunto BioGTS Oy:n taloudellisesta asemasta, 3.8.2017). BioSairilan hallituksen kokouksessa lausunnon eri kohtiin liittyviin kysymyksiin vastasivat BioGTS Oy:ltä toimitusjohtaja ja kehitysjohtaja.</p> <p>BioSairilan hallitus päätti 14.8.2017 kokouksessa hankkia biokaasulaitoksen ja nesteytyslaitoksen, joiden yhteissumma oli 9,43 milj. euroa (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 9/2017, 14.8.2017). Pöytäkirjan mukaan kokouksessa käytiin läpi biokaasulaitoksen ja nesteytyksen sopimukset, mutta sopimukset eivät olleet pöytäkirjan liitteenä. Pöytäkirjaan on merkitty, että BioGTS:n edustajajäsenet hallituksessa poistuivat paikalta käsittelyn ajaksi. Pöytäkirjassa ei mainita, miltä toimijalta laitokset hankittaisiin.</p>	<p>Lopulliseen investointiin ei pyydetty kaupungin ennakkokantaa. Investointi oli kuitenkin tiedossa kaupungin eri toimielimissä (kaupunginhallitus, kaupunginvaltuusto), sillä investointia käsiteltiin jo BioSairila Oy:n perustamisvaiheessa. Tällöin arvio biokaasulaitoksen kokonaiskustannuksista oli noin 5 miljoonaa euroa, mutta tarkemman suunnittelun ja kilpailutuksen pohjalta kustannusarvioksi muodostui 9,43 miljoonaa euroa.</p> <p>BioSairila Oy:n pöytäkirjoista ei selviä selkeästi, millä perusteella juuri BioGTS Oy valikoitui laitostoimittajaksi.</p> <p>BioSairila Oy:n hallituksessa esiteltiin jo vuoden 2016 alussa BioGTS Oy:n jalostamoa ja annettiin budjettitarjous, vaikka virallinen tarjouspyyntö tehtiin vasta 2017.</p> <p><i>Jatkuu seuraavalla sivulla</i></p>

5.4 BioSairila Oy:n investointi- ja lainapäätökset (2/2)

Havainto	Johtopäätös
<p>Tarkastuksessa ei tunnistettu, että investointiin olisi pyydetty kaupungin ennakkokantaa tai asiaa olisi muutoin käsitelty konserni- ja elinvoimajaostossa, kaupunginvaltuustossa tai kaupunginhallituksessa. 23.5.2016 hyväksytyt Mikkelin kaupungin konserniohjeen mukaan merkittävissä päätöksissä (mm. merkittävät investoinnit) tulisi tiedottaa konsernijohtolle jo ennen varsinaista esityslistan lähettämistä. Ennakkokannan pyytämistä käsittelevässä kohdassa ei mainita, mikä/mitkä kaupungin toimielimet kyseisen pyynnön käsittelevät tai kuinka kauan ennakkokannan saaminen voi kestää. Konserniohjeet vuosilta 2016-2021 eivät ota kantaa siihen, koskeeko konserniohje kaupungin omistamien tytäryhtiöiden tytäryhtiöitä.</p> <p>Biokaasulaitoksen lainojen ja pääomituksen päätöksenteko</p> <p>BioSairilan hallituksen kokouksessa 7/2017 (13.7.2017) päätettiin pyytää lainatarjoukset 6 milj. euron lainasta biokaasulaitoksen laitosinvestointia varten siten, että omistajat takaisivat lainan. Hallitus käsittelee kokouksessa 9/2017 biolaitosinvestointia varten pyydettyjä lainatarjouksia, ja sen pohjalta lainatarjoukset päätettiin lähettää Etelä-Savon Energia Oy:lle kommentoitavaksi (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen 9/2017 pöytäkirja, 14.8.2017). Lainatarjousten vertailun jälkeen laina päätettiin ottaa Nordealta 22.8.2017 (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 8/2017, 22.8.2017). Tarkastuksessa ei tunnistettu, että kaupungilta olisi pyydetty ennakkokantaa lainaa varten. Lainan pyyntö- ja ottohetkellä voimassa ollut Mikkelin kaupungin konserniohje (23.5.2016) määrittää, että kaupungin ennakkokanta pitäisi pyytää mm. merkittävää lainaa ottaessa.</p> <p>BioSairila Oy:n hallituksen kokouksessa 7/2017 päätettiin esittää osakkaille BioSairila Oy:n oman pääoman korotusta (SVOP) omistuksen suhteessa, yhteensä 1 miljoonaa euroa (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 7/2017, 13.7.2017). Etelä-Savon Energia Oy:n hallitus myönsi 300 000 euron osuutensa (Etelä-Savon Energia Oy:n pöytäkirja 12/2017, 8.8.2017) ja Metsäsairila Oy 500 000 euroa (Metsäsairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 9/2017, 8.8.2017). Lisäksi esityksessä esitettiin BioGTS:n pääoman lisäystä 200 000 euroa, mutta sisäisellä tarkastuksella ei ollut käytössä BioGTS Oy:n hallituksen pöytäkirjoja.</p> <p>Liikennebiokaasun tankkausaseman investointipäätös</p> <p>Biokaasujalostamon lisäksi BioSairila Oy hankki liikennebiokaasun tankkausaseman, joka rakennettiin Graanin alueelle. Bioliikennekaasun tankkausasema hankittiin BioGTS Oy:ltä kilpailutuksen jälkeen ja tarjoushinta tankkausasemalle oli 139 000 € (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 1/2017, 24.1.2017). Tankkausaseman avajaiset pidettiin 13.10.2017, mutta tankkausasemalla havaittiin useita vikoja käyttöönoton jälkeen (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 14/2017, 27.11.2017). Tankkausasema myytiin Etelä Savon Energia Oy:lle heinäkuussa 2021 (BioSairila Oy:n hallituksen pöytäkirja 24.5.2021).</p>	<p>Kaupungin konserniohjeissa on määritetty tilanteet, joissa tytäryhtiöiden tulee pyytää kaupungilta ennakkokantaa, mutta ennakkokantaa käsittelevässä kohdassa ei kuvata pyynnön käsittelevää tahoja. Tarkempi kuvaus ennakkokannan käsittelyn prosessista voi auttaa konserniyhtiöitä hahmottamaan, kuinka hyvissä ajoin ennakkokanta tulee pyytää. Lisäksi on tärkeää määrittää, koskeeko ohje myös tytäryhtiöiden tytäryhtiöitä.</p> <p>BioSairila Oy otti 6 miljoonan euron lainan investointia varten. Tarkastusmateriaaleista ei tunnistettu, että BioSairila Oy olisi pyytänyt kaupungin ennakkokantaa lainaa varten.</p>

5.5 Biojalostamohankkeen investoinnin eteneminen (1/3)

Havainto	Johtopäätös
<p>Vuosi 2017</p> <p>BioSairilan edustajat vierailivat 26.10.2017 Mustankorkea Oy:n biokaasulaitoksella, jonka laitoksen rakennuttaja oli myös BioGTS Oy. Vierailun aikana nousi esille tarve selvittää BioGTS Oy:n sen hetkistä talouden tilannetta sekä meneillään olevien urakoiden (ml. sakot ja takuukorjaukset) vaikutuksia BioSairilan urakoihin. BioSairila Oy:n hallituksen kokouksessa 31.10.2017 BioGTS:n silloinen toimitusjohtaja oli antanut selvityksen ja todennut, etteivät rahoitusasiat vaikuta BioSairila Oy:n biojalostamohankkeeseen (BioSairila Oy:n hallituksen pöytäkirja 13/2017, 31.10.2017).</p> <p>BioSairila Oy:n vuoden 2016 tilikauden tulos oli 55 000 euroa tappiollinen. Vuoden 2017 tilikauden tulos oli 108 000 euroa tappiollinen.</p> <p>Vuosi 2018</p> <p>BioSairilan hallituksen kokouksessa 3/2018 BioGTS antoi selvitystä taloudellisesta tilanteestaan (BioSairila Oy:n hallituksen pöytäkirja 3/2018, 3.4.2018). Pöytäkirjan mukaan BioGTS:n edustaja oli luottavainen, että läpikäytyt taloustilanteet eivät vaarantaisi BioSairilan biojalostamon toimitusta. Kokouksen Muut asiat –kohdassa on kirjattu, että pohdittiin BioGTS:n omistusta BioSairilassa.</p> <p>BioSairilan hallituksen kokouksessa 6/2018 päätettiin, että jatkossa urakoitsijoiden taloustilanne käydään läpi hallituksen kokouksissa (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 6/2018, 1.6.2018). Seuraavissa hallituksen kokouksissa käsiteltiin BioGTS:n talouden tilannetta yrityksen konkurssiin asti.</p> <p>Syyskuussa 2018 biojalostamon rakentaminen pysähtyi alihankkijoiden poistuttua työmaalta BioGTS:n maksamattomien laskujen takia (BioSairilan hallituksen kokouksen pöytäkirja 9/2018, 17.9.2018). BioGTS ilmoitti 17.9.2018 keskeyttävänsä työmaan työt tilapäisen maksukyvyttömyyden takia (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 10/2018, 27.9.2018). BioSairila käynnisti BioGTS:n kanssa neuvottelut urakkasopimuksen purkamisesta, ja neuvotteluissa oli tarkoitus selvittää laitostoimituksen sen hetkinen tilanne ja valmiusaste sekä siirtää laitostoimittajan alihankintasopimukset BioSairilalle (Tiedote tiedotusvälineille 18.9.2018, BioGTS Oy ilmoitti laitostoimituksen urakan pysäyttämisestä 17.9.2018 taloudellisista syistä).</p> <p>Metsäsairila Oy:n hallitus oli käsitellyt BioGTS Oy:n taloudellista tilannetta jo ennen yhtiön konkurssia ja päättänyt lunastaa BioGTS:n omistamat BioSairilan osakkeet tarvittaessa (Metsäsairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 7/2018, 11.9.2018).</p> <p>BioGTS hakeutui konkurssiin 8.10.2018 (BioSairilan hallituksen kokouksen pöytäkirja 11/2018, 18.10.2018). BioSairilan hallituksen kokouksessa 11/2018 arvioitiin, että konkurssin kokonaisvaikutus tulee olemaan noin 3-4 milj. euroa, jolloin lisärahoitustarve hankkeelle tulisi olemaan 4 milj. euroa.</p> <p><i>Jatkuu seuraavalla sivulla</i></p>	<p><i>Ks. seuraava sivu</i></p>

5.5 Biojalostamohankkeen investoinnin eteneminen (2/3)

Havainto	Johtopäätös
<p>Vuosi 2018 (jatkoa edelliseltä sivulta)</p> <p>BioSairilan hallituksen kokouksen 12/2018 pöytäkirjojen perusteella arvioitiin, että alkuperäinen budjetti ylittyisi noin 5 milj. euroa ja jalostamon käyttöönotto lykkääntyisi 8-12 kk. Biojalostamon lopulliset kustannukset olisivat noin 14 miljoonaa euroa. Kustannusten ylitys johtui mm. siitä, ettei laitteiden toimivuus vastanneet asetettuja tavoitteita. (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 12/2018, 20.11.2018)</p> <p>BioSairila antoi toimeksiannon ulkopuoliselle aisanajotoimistolle lausunnosta liittyen yhtiön rahoituksen järjestämiseen. Lausunnossa esitettiin, että yhtiö kutsuisi koolle yhtiökokouksen, jossa esitettäisiin suunnatun annin järjestäminen tai lainan ottaminen (Lausunnot BioSairilan lisärahoituksen vaihtoehtoista, Fenno Asianajotoimisto 10.12.2018). Selvityksen perusteella BioSairilan hallitus esitti yhtiökokoukselle 5 miljoonan euron osakeantia ja päätti kutsua yhtiökokouksen paikalle (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 13/2018, 17.12.2018).</p> <p>BioSairila sai vuonna 2018 energiakärkihanketukea biokaasulaitoksen investointia varten n. 2,7 miljoonaa euroa, jotka maksettiin kahdessa osassa (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirjat 6/2018, 1.6.2018 ja 9/2018, 17.9.2018).</p> <p>BioSairila Oy:n vuoden 2018 tilikauden tulos oli 599 000 euroa tappiollinen.</p> <p>Vuosi 2019</p> <p>3.1.2019 pidetyssä BioSairila Oy:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa päätettiin tarjota uusia osakkeita merkittäväksi 8000 kpl, joiden merkintähinta yhteensä oli 5 milj. euroa (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 1/2019, 9.1.2019). Metsäsairila Oy:n hallitus päätti osallistua omalla omistussuhteen oikeuttamalla osuudella sekä lunastaa tarvittaessa merkitsemättä jääneet osakkeet (Metsäsairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 1/2019, 9.1.2019). Lisäksi Metsäsairila osti BioGTS Oy:n omistamien BioSairilan osakkeet 100 000 eurolla (Osakkeiden kauppakirja BioGTS Oy:n konkurssipesän sekä Metsäsairila Oy:n välillä koskien BioSairila Oy:n osakkeita, 9.5.2019). Metsäsairila Oy:n hallitus oli hyväksynyt kyseisen päätöksen aiemmin kokouksessaan (Metsäsairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 3/2019, 25.3.2019). Tarkastushetkellä (syyskuu 2024) sisäisellä tarkastuksella ei ollut ESE:n hallituksen pöytäkirjoja vuodelta 2019.</p> <p>BioSairila Oy sopi yhdessä muiden BioGTS:n laitosisiakkaiden kanssa tekevänsä selvitystyön poliisitutkinnan tueksi (BioSairilan hallituksen kokouksen pöytäkirja 11/2019, 10.12.2019). Myöhemmin vuoden 2020 keväällä BioSairila teki BioGTS:stä tutkintapyyntöä poliisille laskutusepäselvyyksien vuoksi (BioSairilan hallituksen kokouksen pöytäkirja 8/2020, 25.6.2020). BioGTS:n entinen toimitusjohtaja tuomittiin lokakuussa 2024 törkeästä petoksesta ja määrättiin korvaamaan BioSairila Oy:lle 315 000 euroa viivästyskorkeineen. (Keski-Suomen kärjäoikeuden tuomio, 3.10.2024, Asianumero: R 24/263).</p> <p>BioSairila Oy:n tulos vuonna 2019 oli 134 000 euroa tappiollinen.</p> <p><i>Jatkuu seuraavalla sivulla</i></p>	<p><i>Ks. seuraava sivu</i></p>

5.5 Biojalostamohankkeen investoinnin eteneminen (3/3)

Havainto	Johtopäätös
<p>Vuosi 2020</p> <p>BioSairilan omistajat Metsäsairila Oy ja Etelä-Savon Energia Oy neuvottelivat 6.3.2020 biojalostamon lisärahoituksesta, jonka tarve oli 2,65 milj. euroa (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 3/2020, 17.3.2020). Pöytäkirjan liitteissä on rahoituslaskelma, jossa ei tarkemmalla tasolla ole eritelty, miksi kustannusarvio on muuttunut. 7.4.2020 BioSairilan hallitus päätti ottaa ESE Oy:n ja Metsäsairila Oy:n tarjoamat lainat, yhteensä 2,65 milj. euroa (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 4/2020, 7.4.2020).</p> <p>BioSairilan hallituksen kokouksen pöytäkirjan 6/2020 mukaan BioSairila oli käynyt kaupunginjohtajan ja talousjohtajan luona selvittämässä biokaasulaitoksen rakentamisen ja taloudellisen tilanteen (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 6/2020, 24.4.2020). Tarkempaa tietoa selvityksen sisällöstä ei ollut pöytäkirjan liitteissä.</p> <p>BioSairilan hallituksen kokouksessa 10/2020 käytiin läpi biojalostamon käyttöönoton rahoittamista (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 10/2020, 14.9.2020). Pöytäkirjan mukaan biojalostamoinvestoinnin, käyttöönoton ja materiaalihankintojen kokonaiskustannus vuoden 2020 loppuun saakka olisi n. 18 miljoonaa euroa. Hallitus päätti pyytää omistajilta 1 miljoonan euron pääomalainan omistusten suhteessa biojalostamon käyttöönoton rahoittamiseksi. Sekä Metsäsairila että Etelä-Savon Energia hyväksyivät lainat (Metsäsairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 14/2020, 23.9.2020; Etelä-Savo Energia Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 9/2020, 14.9.2020).</p> <p>BioSairilan hallitus päätti hakea 1 miljoonaa euron Mikkelin kaupungin limiittiä biokaasulaitoksen käyttöönoton rahoituksen varmistamiseksi (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 15/2020, 21.12.2020). Lisäksi kokouksessa päätettiin hakea Metsäsairila Oy:ltä 300 000 euron lyhytaikaista lainaa. Metsäsairilan hallitus hyväksyi lainan (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 16/2020, 28.12.2020).</p> <p>BioSairila Oy:n vuoden 2020 tilikauden tulos oli 1,52 miljoonaa euroa tappiollinen.</p> <p>Vuosi 2021</p> <p>BioSairilan toimitusjohtaja esitteli Mikkelin kaupungille selvityksen biojalostamon tilanteesta maaliskuussa 2021 (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 4/2021, 15.4.2021). Selvityksessä, joka oli pöytäkirjan liitteenä, on kuvattu yksityiskohtaisesti laitosinvestoinnin vaiheet. Pöytäkirjasta ei selviä, mille taholle kaupungissa biojalostamon tilannetta oli esitelty.</p> <p>BioSairilan hallituksen kokouksessa 10/2021 todettiin, että biojalostamo oli valmistunut (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 10/2021, 25.8.2021). Investoinnin kokonaiskustannukset olivat 19,88 milj. euroa, joista avustusten ja rakennusaikaisen vakuuden huomioiden investoinnin lopullinen arvo oli 15,65 milj. euroa.</p> <p>Vuoden 2021 BioSairilan tilikauden tulos oli 930 000 euroa tappiollinen.</p>	<p>Loppuvuodesta 2017 eteenpäin, eli biokaasulaitosinvestointipäätöksen jälkeen, biojalostamon etenemistä on käsitelty kuukausittain BioSairila Oy:n hallituksen kokouksessa. BioGTS Oy:n konkurssin jälkeen etenemistä on seurattu tarkemmin, ja kokouksissa on esitetty aina biojalostamon rakentamisen tilannetta ja kustannuksia.</p>

5.6 Kaupungin konsernirakenteen tiivistäminen

Havainto	Johtopäätös
<p>Vuonna 2020 Mikkelin kaupunki toteutti konsernirakenneselvityksen (11.6.2020), joka käsiteltiin kaupunginhallituksessa 22.6.2020. Selvityksen laatimisen lähtökohdaksi oli Mikkelin kaupungin konserni- ja elinvoimajaoston vuonna 2018 laatima konsernirakenteen tiivistämisselvitys. Vuoden 2020 selvityksessä esitettiin mm. bioenergiatuotannon keskittämistä. Ehdotuksena oli malli, jossa ESE Oy perustaisi tytäryhtiön, johon sijoitettaisiin Biohauki Oy sekä BioSairila Oy:n toiminnot. Samassa kokouksessa esiteltiin Talous- ja tulevaisuusohjelma TATU 2023, jossa myös esitettiin bioenergiatuotannon keskittämistä ESElle.</p> <p>Kaupunginhallituksen kokouksessa 11.4.2022 kaupunginhallitus päätti asettaa yhdeksi vuoden 2022 erityispainopistealueeksi ”Konsernirakenteen tiivistäminen ja esitykset toimenpiteistä konserniyhtiöiden kehittämiseksi”. Erityispainopisteet hyväksyttiin yksimielisesti. (Mikkelin kaupunginhallituksen kokouksen pöytäkirja 11.4.2022).</p> <p>Bioenergiatuotannon keskittäminen ja siitä juontuva tiettyjen liiketoimintojen yhdistäminen oli osa kaupunkikonsernin yhtiöiden tiivistämishjelmaa (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 7/2022, 10.8.2022). Asiaa käsiteltiin konserni- ja elinvoimajaostossa 4.10.2022. Kokouksen pöytäkirjassa kuvattiin, että Metsäsairilan ja ESE:n johto aloittivat syksyllä 2021 neuvottelut biokaasuliiketoimintojen yhdistämisestä, jonka tarkoituksena oli biokaasutuotannon sekä -jakelun yhdistäminen samaan yhtiöön. Tulevaisuudessa Mikkelin kaupunkikonsernin alaisuudessa toimivat kaasuliiketoiminnot muodostaisivat yhtenäisen liiketoimintakokonaisuuden. Pöytäkirjassa viitattiin myös siihen, että yhdistäminen on osa Talous- ja tulevaisuus -ohjelman (TATU) yhteydessä käsitellyssä konsernirakenneselvityksessä linjattuja konsernin tiivistämistoimenpiteitä.</p>	<p>Konsernirakenteen tiivistämistä oli käsitelty sekä kaupunginhallituksessa että konserni- ja elinvoimajaostossa vuodesta 2018 eteenpäin. Bioenergiatuotannon keskittäminen oli osa konsernirakenteen tiivistämiseen liittyviä toimenpiteitä.</p>

5.7 Biohauki Oy ja sen sulautuminen ESEen

Havainto	Johtopäätös
<p>Biohauki Oy oli kaasun tuotannon toimialalla toimiva yhtiö, joka perustettiin vuonna 2013. Biohauen perustivat perustamissopimuksen mukaan 14 maatalouden toimijaa (45,7 %) ja Etelä-Savon Energia ("ESE") Oy (54,3 %). Biohauen toiminta oli sen kaikkina toimintavuosina (2013-2022) tappiollista.</p> <p>Yhtiön hallituksen kokouksessa 4/2014 päädyttiin toteamaan, että kaikista laitostarjousista BioGTS:n todettiin olevan ainoa potentiaalinen biokaasulaitoksen toimittajaehdokas. Asia jäi kuitenkin pöydälle ja BioGTS:n kanssa jatkettiin neuvotteluja ja jätettiin useita tarjouspyyntöjä, joihin pääasiassa oli useampi tarjoaja. Lopulta Biohauen hallituksen kokouksessa 6/2016 päätettiin investoida biokaasulaitukseen, jonka toimittajana toimisi BioGTS Oy (Biohauki Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 6/2016, 23.5.2016).</p> <p>Mikkelin kaupungin talous- ja tulevaisuusohjelmassa oli linjattu, että kaasuomistukset pyrittäisiin keskittämään yhteen yhtiöön. ESE Oy osallistui kaupungin kanssa 7.6.2021 palaveriin, jossa käsiteltiin kaasutoimintaa (Etelä-Savon Energia Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 6/2021, 14.6.2021). ESE Oy:n hallituksen kokouksen 6/2021 pöytäkirjan mukaan kaupunginjohdolta saatiin omistajaohjausta, että kaasuomistuksien keskittämisessä pitäisi päästä eteenpäin, ja yksi vaihe olisi Biohauki Oy:n omistuksen hankkiminen kokonaan ESEn omistukseen. Samassa hallituksen kokouksessa hallitus päätti, että tarjotaan pienosakkaiden osuuksista 60 % tietyillä reunaehdoilla. Kaikki pienosakkaat eivät kuitenkaan hyväksyneet tarjousta. Niinpä ESEn pöytäkirjassa 7/2021 hallitus päätti, että ESE tarjoutuu lunastamaan pienosakkaat 50 % arvolla sijoitetuista osakepääomasta ja SVOP-sijoituksesta ilman lisäehtoja, niin että tarjous oli voimassa 31.8.2021 saakka (Etelä-Savon Energia Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 7/2021, 17.8.2021). Sisäisellä tarkastuksella ei ollut käytettävissä pöytäkirjaa, jossa pienomistajien olisi todettu hyväksyneen tarjouksen, mutta Biohauen tilinpäätöksen 2021 mukaan vuoden 2021 jälkimmäisellä puoliskolla emoyhtiö ESE lunasti Biohauen vähemmistöosakkaiden osakkeet.</p> <p>Biohauki Oy:n hallitus päätti 22.11.2021 esittää ESEn hallitukselle, että sulautumisprosessi käynnistettäisiin. ESEn hallitus päätti sulauttamisesta kokouksessa 12/2021 (Etelä-Savon Energia Oy 12/2021, 14.12.2021). Hallituksen kokouksessa 9/2022 päätettiin, että sulautuminen toteutettaisiin 30.9.2022, joka olikin lopullinen sulautumispäivä (Etelä-Savon Energia Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 9/2022, 9.8.2022).</p> <p>Konserni- ja elinvoimajaostossa merkittiin tiedoksi 4.10.2022, että osana biokaasu- ja kiertotalousliiketoimintojen yhdistämistä Biohauki Oy oli jo sulautettu emoyhtiönsä Etelä-Savon Energia Oy:öön syksyllä 2022. Kaupunginhallituksen kokouksessa 10.10.2022 todettiin, että tiedoksi merkitty sulautuminen olisi kaupungin konserniohjeen mukaisesti edellyttänyt kaupunginvaltuuston hyväksyntää, sillä kyseessä oli konserniohjeen tarkoittama konsernirakenteen muutos (Mikkelin kaupunginhallituksen kokouksen pöytäkirja 10.10.2022). Päätösprosessia ei siten toteutettu konserniohjeen edellyttämällä tavalla. Asiasta pyydettiin selvitys ESE Oy:ltä. Lisäksi kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi Etelä-Savon Energia Oy:n toimittaman selvityksen koskien konserniohjeen noudattamatta jättämistä Biohauki Oy:n ja Etelä-Savon Energia Oy:n sulautumisesta ja Biohauki Oy:n 30.9.2022 tapahtuneen tytäryhtiösulautumisen Etelä-Savon Energia Oy:öön. Esitys hyväksyttiin 17.10.2022 kaupunginvaltuustossa, jonka kokouksen pöytäkirjan liitteissä oli myös ESE:n toimittama selvitys sulautumisesta (Mikkelin kaupunginvaltuuston kokouksen pöytäkirja 17.10.2022).</p>	<p>Biohauki Oy sulautui ESE Oy:öön vuonna 2022. Sulautumissuunnitelma oli kaupungin (esim. konserni- ja elinvoimajaosto, kaupunginhallitus, kaupunginvaltuusto) tiedossa laajasti käsiteltyjen konsernirakenteen tiivistämissuunnitelmien myötä, mutta virallista ennakkokantaa sulautumiseen ei pyydetty. Tämä tunnistettiin myös kaupunginhallituksessa.</p>

5.8 Liiketoimintasiirrot (1/2)

Havainto	Johtopäätös
<p>BioSairila Oy:n hallitus hyväksyi markkinaehtoisen liiketoimintasiirron BioSairilaan 10.8.2022 (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 7/2022, 10.8.2022). Pöytäkirjan mukaan Metsäsairila Oy:n ja Etelä-Savon Energia ("ESE") Oy:n johto olivat syksystä 2021 lähtien neuvotelleet biokaasuliiketoimintojen yhdistämisestä.</p> <p>Biokaasu- ja kiertotalousliiketoimintojen yhdistämistä käsiteltiin konserni- ja elinvoimajaostossa 4.10.2022, kaupunginhallituksessa 10.10.2022 ja kaupunginvaltuustossa 17.10.2022. Esityksen mukaan valmisteluvaiheessa biokaasu- ja kiertotalousliiketoimintojen yhdistämisestä oli keskustelu kaupungin johdon kanssa, ja suunnitelmat on esitelty kaupunginhallituksen suunnittelukokouksessa 15.8.2022 sekä kaupunginvaltuuston iltakoulussa 16.8.2022. Esitys hyväksyttiin kaikissa kolmessa toimielimessä.</p> <p>Konserni- ja elinvoimajaoston kokouksessa 4.10.2022 oli käsitelty biokaasu- ja kiertotalousliiketoimintojen yhdistämistä. Kokouspöytäkirjojen mukaan Metsäsairila Oy oli pyytänyt Mikkelin kaupungilta lupaa liiketoimintasiirrolla markkinaehtoinen kiertotalousliiketoiminta BioSairila Oy:lle ja ESE Oy pyysi Mikkelin kaupungilta lupaa saada siirtää kaasuliiketoiminta liiketoimintasiirrolla BioSairila Oy:lle. Lisäksi BioSairila Oy pyysi kaupungilta lupaa ottaa vastaan Metsäsairila Oy:n markkinaehtoinen kiertotalousliiketoiminta sekä Etelä-Savon Energia Oy:n kaasuliiketoiminta liiketoimintasiirroilla. Konserni- ja elinvoimajaosto esitti tämän edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle, jotka hyväksyivät esityksen (kaupunginhallitus 10.10.2022; kaupunginvaltuusto 17.10.2022).</p> <p>BioSairilan hallitus päätti 18.11.2022 pyytää omistajia sijoittamaan SVOP-sijoituksena 600 000,00€ omistusosuuksien mukaan 15.12.2022 mennessä siten, että Metsäsairila Oy:n (70%) osuus olisi 420 000,00€ ja ESE Oy:n (30%) osuus olisi 180 000,00€. Lisäksi pyydettiin omistajia siirtämään 3 kuukauden liikevaihdon verran rahaa per liiketoiminta liiketoimintasiirron mukana. Metsäsairila Oy:tä pyydettiin siirtämään 375 000,00€ kiertotalousliiketoimintasiirroissa ja ESE Oy:tä pyydettiin siirtämään 540 000,00€ kaasuliiketoimintasiirroissa. Metsäsairila Oy hyväksyi tämän hallituksen kokouksessa 14/2022 (Metsäsairilan hallituksen kokouksen pöytäkirja 14/2022, 2.12.2022) ja ESE Oy hallituksen kokouksessaan 17/2022 (Etelä-Savon Energia Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 17/2022, 13.12.2022)</p> <p>BioSairilan hallitus päätti 15.12.2022 ottaa vastaan ESE Oy:n ja Metsäsairila Oy:n liiketoimintasiirtosuunnitelmassa suunnitellut liiketoiminnat (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 12/2022, 15.12.2022).</p> <p><i>Jatkuu seuraavalla sivulla</i></p>	<p><i>Ks. seuraava sivu</i></p>

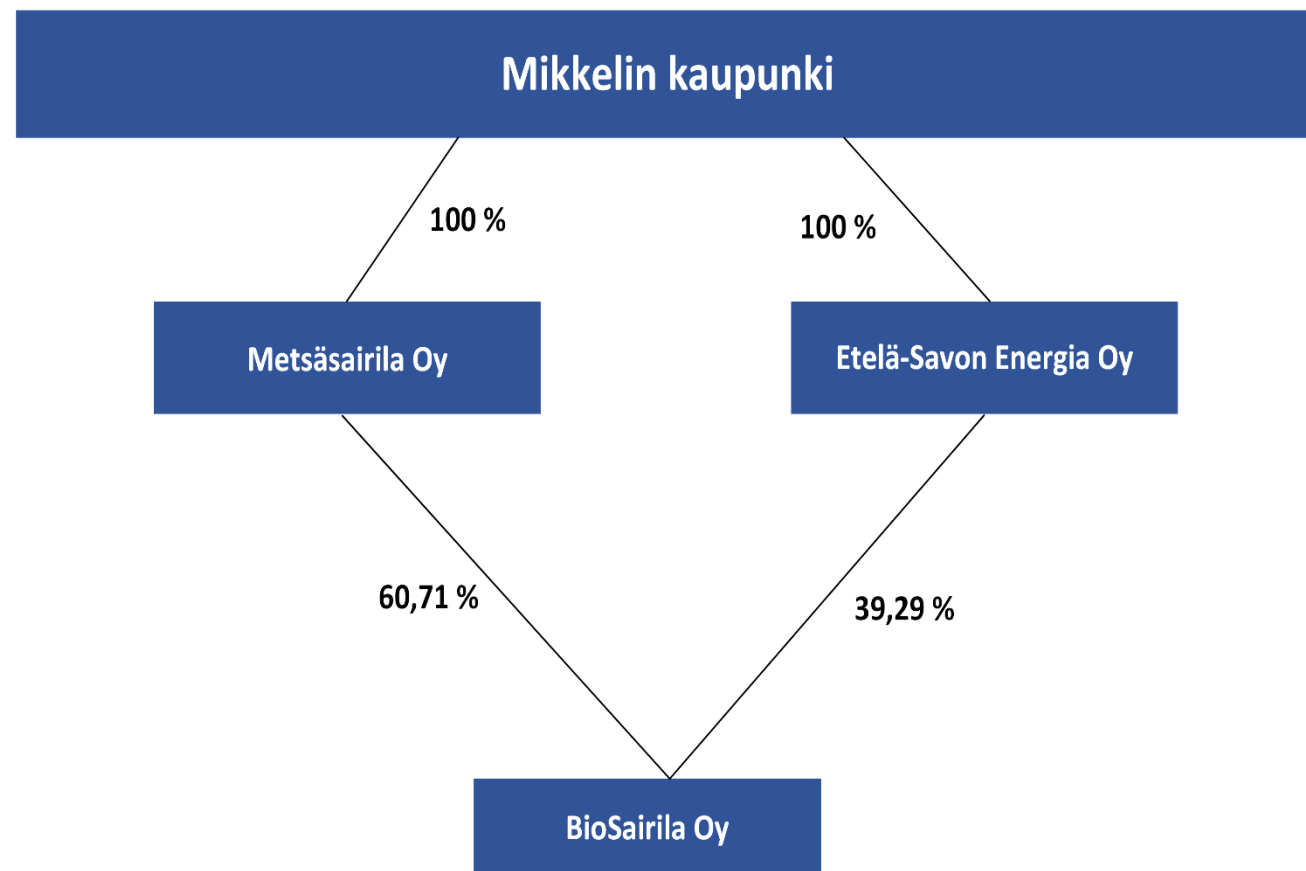
5.8 Liiketoimintasiirrot (2/2)

Havainto	Johtopäätös
<p>ESE Oy:n liiketoimintasiirron käsittely ESE Oy:n hallituksessa</p> <p>ESE Oy:n 9/2022 kokouksessa käytiin läpi liiketoimintasiirtoa BioSairila Oy:hyn, ja hallitus päätti suhtautuvansa myönteisesti suunnitelmaan kaasuliiketoimintojen yhdistämisestä BioSairila Oy:hyn (Etelä-Savon Energia Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 9/2022, 9.8.2022).</p> <p>ESE Oy:n hallituksen kokouksessa 17/2022 käsiteltiin liiketoimintasiirtoa BioSairila Oy:öön (Etelä-Savon Energia Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 17/2022, 13.12.2022), jonka suunniteltiin tapahtuvan 1.1.2023. Kokouksessa päätettiin luovuttaa yhtiön silloinen kaasuliiketoimintaa koskeva liiketoimintakokonaisuus kokonaisuudessaan BioSairila Oy:lle. Käytännössä kyseinen kaasuliiketoiminta koski ESEen sulautunutta Biohauki Oy:n kokonaisuutta. Liiketoiminta siirtyi ESEltä BioSairilalle 1.1.2023 suunnitellusti.</p> <p>Metsäsairila Oy:n liiketoimintasiirron käsittely Metsäsairila Oy:n hallituksessa</p> <p>Metsäsairila Oy:n hallituksen kokouksessa 8/2022 käsiteltiin liiketoimintasiirtoa ja biokaasuliiketoiminnan yhdistämistä (Metsäsairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 8/2022, 4.8.2022). Pöytäkirjassa kerrotaan, että Metsäsairilan on järjestettävä toiminnot hankinta- ja jätelain silloisten määräysten mukaiseksi, sillä uusi jätelaki mahdollisti enintään 10 % markkinaehtoisen liiketoiminnan harjoittamisen kunnallisessa jäteyhtiössä. Tämän takia markkinaehtoinen liiketoiminta tuli siirtää osittain toiseen yhtiöön. Kokouksessa päätettiin edetä markkinaehtoisen liiketoiminnan siirtämisessä ja biokaasuliiketoimintojen keskittämisestä BioSairilaan ja viedään asia hyväksyttäväksi Mikkelin kaupunginvaltuustoon.</p> <p>Liiketoimintasiirron luovutuksesta päätettiin Metsäsairilan hallituksen kokouksessa 15/2022 (Metsäsairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 15/2022, 13.12.2022). Liiketoimintasiirtosuunnitelmassa, joka oli pöytäkirjan liitteenä, kerrottiin liiketoimintasiirron olevan suunniteltu tapahtumaan 1.1.2023. Liiketoiminta siirtyi 1.1.2023 suunnitellusti.</p>	<p>Metsäsairila Oy, Etelä-Savon Energia Oy ja BioSairila Oy pyysivät asianmukaisesti ennakkokantaa kaupungilta liiketoimintasiirtojen toteuttamiseen.</p>

5.9 Keskeisten toimijoiden omistusosuudet 1.1.2023-31.12.2023

Muutokset omistussuhteissa 2018-31.12.2023

- BioGTS Oy hakeutui konkurssiin 10.10.2018. Metsäsairila Oy osti BioGTS Oy:n omistamat BioSairila Oy:n osakkeet. Osakkuudet tämän jälkeen Metsäsairila 70 %, Etelä-Savon Energia ("ESE") Oy 30 %. Myöhemmin ESE Oy lunasti Metsäsairila Oy:ltä osakkeita siten, että omistussuhteet jakautuivat n. 60 % Metsäsairilalle ja n. 40 % ESElle.
- Vuonna 2021 ESE Oy osti maatalousyrittäjien osuudet Biohauki Oy:stä. Biohauki Oy sulautui ESE Oy:öön 30.9.2022.
- Metsäsairila Oy:n ja ESE Oy toteuttivat liiketoimintasiirrot 1.1.2023.

5.10 BioSairila Oy:n tilanne liiketoimintasiirtojen jälkeen

Havainto	Johtopäätös
<p>BioSairila Oy:n hallituksen kokouksessa 2/2023 käsiteltiin liiketoimintasiirroissa siirtyneiden liiketoimintojen arvoa (BioSairila Oy:n hallituksen kokouksen pöytäkirja 2/2023, 24.2.2023). Arvonmääritykset on kuvattu alla:</p> <p><i>"Metsäsairila Oy on hallituksen kokouksessaan 13.2.2023 vahvistanut Metsäsairila Oy:ltä BioSairila Oy:lle 1.1.2023 klo 00:00 siirtyneen kiertotalousliiketoiminnan käyvän arvon, 2 007 407,41 euroa. Käyvän arvon määrityksen perusteet ovat liitteenä 2.</i></p> <p><i>Etelä-Savon Energia Oy on määrittänyt Etelä-Savon Energia Oy:ltä BioSairila Oy:lle 1.1.2023 klo 00:00 siirtyneen kaasuliiketoiminnan apportiomaisuuden arvon, 1 707 287,07 euroa, tarkastamattoman kaasuliiketoimintaa koskevan taseen 31.12.2022 perusteella."</i></p> <p>BioSairila Oy:n hallitus hyväksyi arvot. Niinpä samassa 2/2023 hallituksen kokouksessa käsiteltiin myös suunnatut maksulliset osakeannit, joita oli kaksi kappaletta – yksi Etelä-Savon Energia ("ESE") Oy:lle ja yksi Metsäsairila Oy:lle. Kokonaismerkintähinnat perustuivat arvonmäärityksiin.</p> <p>ESE Oy:n tarkastamattoman kaasuliiketoimintaa koskevan taseen mukaan nettoarvo perustui tilanteeseen, jossa velkoja oli yhteensä 9 miljoonaa euroa. Metsäsairila Oy:n tarkastamattoman kiertotalousliiketoimintakokonaisuutta koskevan taseen nettoarvo perustui tilanteeseen, jossa velkoja oli n. 49 000 euroa. BioSairilan tilinpäätöksen 2023 perusteella yhtiön taseessa oli pitkäaikaista vierasta pääomaa n. 9,2 miljoonaa euroa tilikauden 2022 lopussa eli 31.12.2022, kun taas vuoden 2023 lopussa vierasta pääomaa oli n. 15,9 miljoonaa euroa. Merkittävin muutos pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa oli lainat omistusyhteisyrityksiltä, joka nousi vuodesta 2022 vuoteen 2023 n. 7,3 miljoonaa euroa.</p> <p>Lisäksi BioSairilan tilinpäätöksen 2023 perusteella vuoden 2022 tilikauden tappio oli n. 837 000 euroa, kun taas vuoden 2023 tilikauden tappio oli n. 8,8 miljoonaa euroa. Suurin ero tilikausien tuloslaskelmissa kohdistui poistoihin ja arvonalentumisiin, jotka nousivat yli 8 miljoonaa euroa. Erityisesti arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeissä nousivat lähes 7 miljoonaan euroon vuonna 2023, vaikka vuonna 2022 ne olivat 0 euroa. Tilinpäätöksessä on poikkeavana eränä mainittu Haukivuoren tuotantolaitoksen alaskirjaus (n. 4,26 miljoonaa euroa) sekä Haukivuoren fuusioaktiivan alaskirjaus (n. 2,74 miljoonaa euroa).</p> <p>Emoyhtiö Metsäsairila Oy ja osakkuusyhtiö ESE-Energia Oy ovat antaneet Letter of supportin, jossa Metsäsairila Oy ja ESE-Energia Oy sitoutuvat turvaamaan BioSairila Oy:n toiminnan jatkuvuuden tilikauden 1.1.-31.12.2024 loppuun.</p> <p>Vuonna 2024 Metsäsairila Oy ja ESE-Energia Oy ovat pyytäneet konserni- ja elinvoimajaostolta ennakkokantaa koskien BioSairila Oy:n osakkeiden myymistä. Asiasta käydyn keskustelun aikana esittelijä muutti päätösehdotustaan seuraavasti: "Konserni- ja elinvoimajaosto ohjeistaa Metsäsairila Oy:tä ja ESE-Energia Oy:tä siten, että yhtiöt voivat edetä myyntiprosessiin liittyvissä neuvotteluissa sekä pyytää tarjouksia BioSairila Oy:n osakkeista tai liiketoiminnasta. Konsernirakenteeseen vaikuttavat järjestelyt edellyttävät kaupunginvaltuuston hyväksyntää ennen kaupan vahvistamista. Lisäksi konserni- ja elinvoimajaosto edellyttää, että yhtiöt raportoivat prosessin etenemisestä konsernivastuuhenkilöille." (Mikkelin konserni- ja elinvoimajaoston kokouksen pöytäkirja, 24.6.2024)</p>	<p>BioSairila Oy:n vuoden 2023 tilinpäätöksestä on pääteltävissä, että Haukivuorella toiminut kaasuliiketoiminta (ent. Biohauki Oy) on vaikuttanut negatiivisesti sekä yhtiön pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan sekä yhtiön liiketoiminnan tulokseen.</p>

Liitteet

Liite I: Tarkastuksen yhteydessä haastatellut henkilöt

- Ari Liikanen, hallintojohtaja, Mikkelin kaupunki
- Erkki Karppanen, ESE-Energia Oy:n toimitusjohtaja
- Heikki Nykänen, ESE-Energia Oy:n hallituksen puheenjohtaja
- Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja, Mikkelin kaupunki
- Janne Skott, vs. talousjohtaja, Mikkelin kaupunki
- Jouni Riihelä, kaupunkikehitysjohtaja, Mikkelin kaupunki
- Juha Vuori, BioSairila Oy:n hallituksen puheenjohtaja
- Mikko Liukkonen, toimitusjohtaja, BioSairila Oy
- Olli Miettinen, Metsäsairilan hallituksen puheenjohtaja, ent. BioSairila Oy:n hallituksen puheenjohtaja
- Pekka Pöyry, Mikkelin kaupunginhallituksen puheenjohtaja
- Sami Hirvonen, ent. BioSairila Oy:n toimitusjohtaja
- Ville Kakkonen, Metsäsairila Oy:n toimitusjohtaja, ent. BioSairila Oy:n hallituksen puheenjohtaja / toimitusjohtaja

kpmg.com/socialmedia

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2024 KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Confidential